

Pleidooi voor support

Duurzame re-integratie voor ondernemers

Sigrid Jansen

In ons land is veel ondersteuning geregeld voor werknemers die ziek zijn of uitvallen door overbelasting. Maar voor iemand met een eigen bedrijf, zowel de zzp'er als de ondernemer met personeel in dienst, is deze begeleiding en ondersteuning niet vanzelfsprekend. Deskundige, op de ondernemer afgestemde ondersteuning tijdens de herstelperiode is belangrijk om duurzaam te re-integreren en het bedrijf optimaal te kunnen voortzetten.

De Wet Poortwachter, begeleiding door een bedrijfsarts, een arbeidsdeskundig onderzoek, volgen van een re-integratietraject en een eventuele WIA-uitkering na 104 weken ziekte: allemaal voorbeelden van regelingen voor zieke werknemers. Ondernemers daarentegen staan vaak alleen als zij ziek worden en tijdens de herstelperiode beperkingen ervaren. Ik pleit voor meer aandacht voor deze groeiende groep.

AOV of broodfonds

Er zijn verschillende mogelijkheden om je als ondernemer te verzekeren tegen ziekte. Een broodfonds biedt enkel een financiële uitkering voor een periode van maximaal twee jaar. Bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) kunnen er, naast een financiële uitkering tot maximaal de pensioengerechtigde leeftijd, ook kosten worden vergoed voor persoonlijke begeleiding. De vergoeding en inzet verschilt per verzekeraar. Daarnaast is een grote groep ondernemers niet verzekerd. Wat hangt hun boven het hoofd als zij ziek worden? De politiek voert een discussie over een verplichte AOV voor alle ondernemers, dus ook voor zzp'ers. Deze verzekering moet naar mijn mening niet alleen voorzien in een financiële tegemoetkoming maar ook, waar nodig, in persoonlijke ondersteuning voor de ondernemer bij het duurzaam hervatten van werk.

Ziektecijfers

Er zijn weinig exacte gegevens bekend over uitval door ziekte of overbelasting bij ondernemers. Dat is

stellen dat ons land zodanig veel ondernemers telt die support kunnen gebruiken, dat er een markt is voor ons als loopbaanprofessionals om deze groep te coachen. Bij ziekte, overbelasting, maar liever nog preventief. Uitval voorkomen is nog altijd beter dan genezen.

Onderzoek

Eind 2014 heb ik een marktonderzoek in mijn netwerk uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek heb ik ondernemers de vraag voorgelegd of zij behoefte hebben aan support tijdens hun herstel. Ondernemers die niet ziek zijn of zijn geweest, zeiden geen behoefte te hebben. Maar ondernemers die in een herstelfase zaten, gaven aan ondersteuning wel degelijk te missen en het gevoel te hebben er alleen voor te staan in een complexe situatie waarmee ze geen ervaring hebben. Ook ondernemers die ziek waren geweest, gaven aan ondersteuning te hebben gemist en hadden behoefte aan een sparringpartner. Zij hebben de periode van werkhervatting als een worsteling ervaren. Dit pleit er in mijn ogen voor ondernemers mogelijkheden voor ondersteuning te bieden tijdens de periode van het hervatten van werk. Zo hoeven zij zelf het wiel niet uit te vinden en kunnen zij gebruik maken van de expertise van de coach.

Taboe

Bij de ondernemers moet er echter wel een kanteling komen in de bereidheid hulp te aanvaarden. 'Met mij gaat het prima' is namelijk een veelgehoord antwoord als je aan een ondernemer vraagt hoe het met hem gaat. Dit antwoord wordt (soms net iets te snel) gegeven waarna er wordt overgegaan op een ander gespreksonderwerp. Sommige ondernemers willen niet met hun zorgen te koop lopen of voelen zich kwetsbaar. Anderen nemen geen tijd om stil te staan bij hoe het werkelijk met hen gaat. Hierdoor zullen ze vaak pas laat aan de bel trekken als zij disfunctioneren. Trots, eigenwijs zijn en zaken zelf op willen lossen zijn positieve karaktereigenschappen, maar kunnen evengoed ondermijnend zijn. Want hoe langer men doorloopt met klachten, hoe groter de gevolgen en hoe langer het herstel duurt.

'Met mij gaat het prima' is een veelgehoord antwoord

logisch als je bedenkt dat ondernemers geen meldingsplicht hebben. Hierdoor is moeilijk te monitoren hoeveel ondernemers ziek zijn, wat de ernst van de ziekte is, welke ziekten het meest voorkomen, welke problemen ondernemers ervaren tijdens de fase van herstel en de kosten die met uitval gemoeid gaan. Ondanks het ontbreken van harde cijfers durf ik te

Support

Wat mij betreft geldt: 'kwetsbaarheid is kracht'. Ik vind het moedig en krachtig als een ondernemer durft te erkennen dat hij te lang, te veel hooi op zijn vork heeft genomen of dat hij beperkingen ervaart tijdens zijn herstelperiode na ziekte. En dat hij behoefte heeft aan support om uiteindelijk weer optimaal te kunnen ondernemen. Daaraan willen werken maakt hem uiteindelijk een 'betere' ondernemer. En het vergroot de kans dat de ondernemer duurzaam inzetbaar blijft. Coaching wordt gelukkig steeds meer geaccepteerd in ons land.

Casus

Evert heeft een architectenbureau en als gevolg van een auto-ongeval hersenletsel opgelopen. Hierdoor ondervindt hij problemen met informatie verwerken, heeft hij moeite met meerdere dingen tegelijk doen en is hij snel vermoeid. Tijdens onze coachsessies besteedden we aandacht aan het invullen van zijn dag en de manier waarop hij activiteiten uitvoerde. Als hij beperkingen tegenkwam, onderzochten we op welke manier hij het wél kon. Door uit te proberen, bij te sturen en te oefenen vond hij een nieuwe manier van werken. Veel spiegelen was nodig om zich bewust te worden van zijn handelen. Everts valkuil was te veel hooi op zijn vork nemen. Door hier steeds weer naar te kijken, heeft hij geleerd gedoseerd te werken en zijn grenzen tijdig te herkennen. Daarnaast was er wezenlijk aandacht nodig voor het afscheid nemen van zijn vroegere bestaan. Hierdoor kon hij zich openstellen voor het zoeken naar nieuwe wegen. Na een jaar van herstellen, trainen en opbouwen heeft hij zijn werk weer volledig opgepakt. Zijn taken voert hij deels op een andere manier uit. Zijn klanten komen nu bijvoorbeeld bij hem in plaats van bij de klant. Zijn snelheid van denken heeft hij aangepast. Fijn voor zijn personeel dat hem vroeger nooit kon volgen; nu blijven ze aangehaakt bij zijn ideeën. Hierdoor is de samenwerking in zijn team fors verbeterd.

Alles over één kam?

Natuurlijk heeft niet iedere zieke of overbelaste ondernemer (dezelfde) support nodig. Ik onderscheid drie groepen:

1. Ondernemers die weinig beperkingen ervaren en zonder ondersteuning kunnen herstellen. Denk aan herstel na een infectie, een dotteroperatie, een korte periode van overbelasting of een beenbreuk. Dit herstel vraagt vooral geduld, een behandeling door fysiotherapeut of psycholoog en voldoende rust.
2. Ondernemers die (forse of meervoudige) beperkingen ervaren na ziekte of overbelasting. Zij ondervinden problemen tijdens de werkhervatting. Denk aan herstel na kanker, hersenletsel na ongeval, een hersenbloeding, hartinfarct of burn-out. Problemen waar zij mee worstelen zijn bijvoorbeeld vermoeidheid, pijnklachten, verminderde concentratie of geheugen, moeite met meer dingen tegelijk doen, focussen en snel schakelen en snel over hun grenzen gaan. Ook het omgaan met verlies van mogelijkheden speelt bij deze groep een rol. Zij moeten gedoseerd opbouwen, hun grenzen opnieuw verkennen en deze bewaken, andere keuzes gaan maken en een nieuwe manier van werken ontdekken, passend bij hun huidige situatie.
3. Ondernemers die zo ernstig beperkt zijn geraakt, dat zij hun bedrijf niet voort kunnen zetten. Deze groep is niet meer in staat het huidige werk uit te voeren, zoals na ernstig hersenletsel of de gevolgen van de ziekte van Lyme. Dit kan een interessante groep zijn voor (loopbaan)coaches die de ondernemer willen helpen bij het zoeken naar een nieuwe invulling van hun bestaan. Ander passend werk kan hier onderdeel van uitmaken, maar ook de vraag hoe je een zinvolle en betekenisvolle bijdrage kunt leveren zonder betaald werk.

Kantelen

De ondernemers uit groep 2 en 3 ondervinden blijvend beperkingen en zullen een weg moeten vin-

den hiermee om te gaan. Vaak betekent het dat er een proces van aanvaarding en acceptatie doorlopen moet worden en een nieuwe werk- en leefmodus gezocht moet worden omdat de ondernemer niet langer op zijn oude manier zijn werk kan doen. Het leven van deze ondernemers kantelt. In eerste instantie in hun nadeel: er is verdriet, frustratie en boosheid omdat ze ziek zijn geworden. Maar op langere termijn weten veel ondernemers hun weg weer te vinden en ervaren zij hetgeen de ziekte hun heeft gebracht vaak ook als een verrijking. De altijd te drukke ondernemer maakt nu bewust andere keuzes waardoor hij meer geniet van zijn gezin en

leven. Zo kantelt de situatie voor hem weer positief. Als coach haal ik hier veel voldoening uit.

Conclusie

Ondernemers zijn een onderbedeelde doelgroep in de (re-integratie) dienstverlening. Nu steeds meer werkenden op zelfstandige basis arbeid verrichten of ondernemer zijn met personeel in dienst, is het zinvol na te denken wat loopbaancoaches voor hen op dat vlak kunnen betekenen. Uiteraard vraagt dit van de coach een bepaalde interesse en vaardigheid. Het is in mijn ogen een groep waar kansen liggen en een boeiende groep om mee te werken. ■

Sigrid Jansen

Sigrid Jansen is eigenaar van De Betere Ondernemer en richt zich specifiek op het begeleiden van ondernemers die beperkingen ervaren bij ziekte of door chronische stress. Zij gelooft dat ook ondernemers support nodig hebben om duurzaam te re-integreren en weer optimaal te kunnen ondernemen. Sigrid is van oorsprong ergotherapeut en re-integratieprofessional.

www.debetereondernemer.nl

Annet Brinkhuis Opleidingen

Loopbaancoaching en persoonlijke ontwikkeling

Post HBO Register opleiding tot loopbaancoach

- * Geregistreerd bij de Stichting Post Hoger Beroeps Onderwijs Nederland
- * Individueel coachingstraject bij de start van de opleiding
- * 10 tot 12 deelnemers per lichterijting garandeert ruime persoonlijke aandacht

Ons aanbod voor loopbaanprofessionals

- * Masterclass loopbaancoaching met interessante topics en ontwikkelingen
- * Cursus Studiekeuzecoach
- * Opleiding tot licentietrainer van de workshop Verken je Talent